

La tempesta – Giorgio Strehler – Piccolo Teatro - 1978

Περιεχόμενα:

- 1. *Piccolo Teatro***
- 2. Έργο**
- 3. Παράσταση (ο σκηνοθέτης)**
- 4. Πρακτική εφαρμογή (υποκριτική)**
- 5. Σκηνογραφία-Ενδυματολογία**
- 6. Μαγεία**
- 7. Πρόσληψη-Κριτικές**

1. *Piccolo Teatro*

Piccolo Teatro di Milano

- Το Πρώτο Δημόσιο Θέατρο Ρεπερτορίου της Ιταλίας
- Η Ίδρυση και το Όραμα (14 Μαΐου 1947)
- Οι Ιδρυτές: Τζόρτζιο Στρέλερ, Πάολο Γκράσι και Νίνα Βίντσι
- «Θέατρο Τέχνης για Όλους»: Μια Φιλοσοφία Προσβασιμότητας

Οι Σκηνές του Piccolo Teatro

- *Teatro Grassi*: Η Ιστορική Έδρα στο *Palazzo Carmagnola*
Από το Αρχηγείο της Φασιστικής Αστυνομίας στη Σκηνή της *Via Rovello*
- *Teatro Strehler*: Το Υπερσύγχρονο Κέντρο των Σύνθετων Παραγωγών
- *Teatro Studio Melato*: Έρευνα, Εκπαίδευση και Πειραματισμός

Εκπαίδευση και Διεθνής Ακτινοβολία

- Δραματική Σχολή «Luca Ronconi»: Δωρεάν Παιδεία Υψηλού Επιπέδου
- Ο Τίτλος «Θέατρο της Ευρώπης» και η Παγκόσμια Καταξίωση
- Εμβληματικές Παραγωγές: Ο «Αρλεκίνος» και η Ιστορική Αναβίωση του Στρέλερ
- Η Διαδοχή στην Καλλιτεχνική Διεύθυνση: Από τον Στρέλερ στον Claudio Longhi

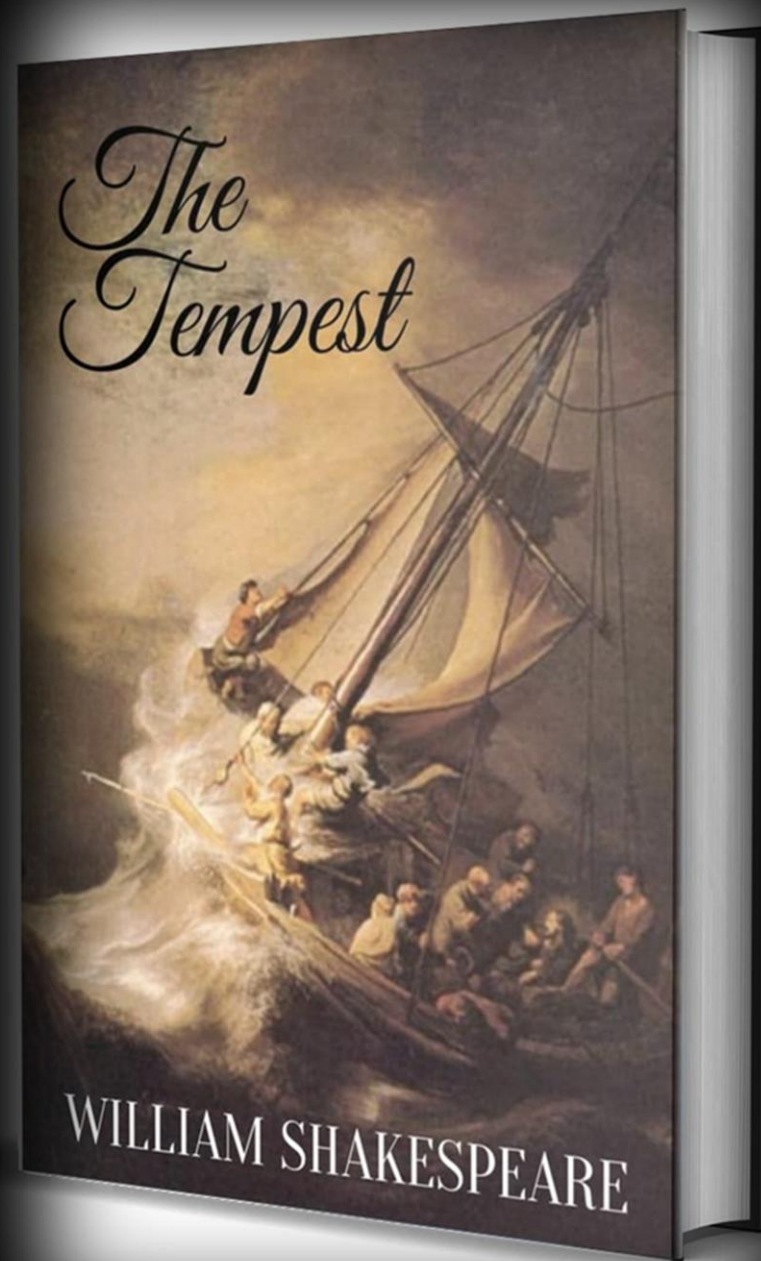

Αυτό που έκανε το Piccolo να ξεχωρίσει παγκοσμίως ήταν η ικανότητά του να παράγει θέατρο που είναι ταυτόχρονα λαϊκό και διανοούμενο, απλό στην κατανόηση αλλά βαθύ στα νοήματα.

Παραμένει μέχρι σήμερα ένας ζωντανός οργανισμός που αποδεικνύει ότι η υψηλή τέχνη μπορεί και πρέπει να απευθύνεται στην καρδιά του απλού ανθρώπου.

2. Έργο

«μια κωμωδία οραμάτων»

ΤΟ
ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ
ΈΡΓΟ
ΤΟΥ
ΣΑΪΞΠΗΡ

To the Reader.

This Figure, that thou here seest put,
It was for gentle Shakespeare cut:
Wherein the Grauer had a strife
with Nature, to out-doo the life:
O, could he but haue drawne his wit
As well in brasse, as he hath hit
His face, the Print would then surpasse
All, that vvas euer vvrit in brasse.
But, since he cannot, Reader, looke
Not on his Picture, but his Booke.

B. J.

MR. WILLIAM
SHAKESPEARES
COMEDIES,
HISTORIES, &
TRAGEDIES.

Published according to the True Originall Copies.

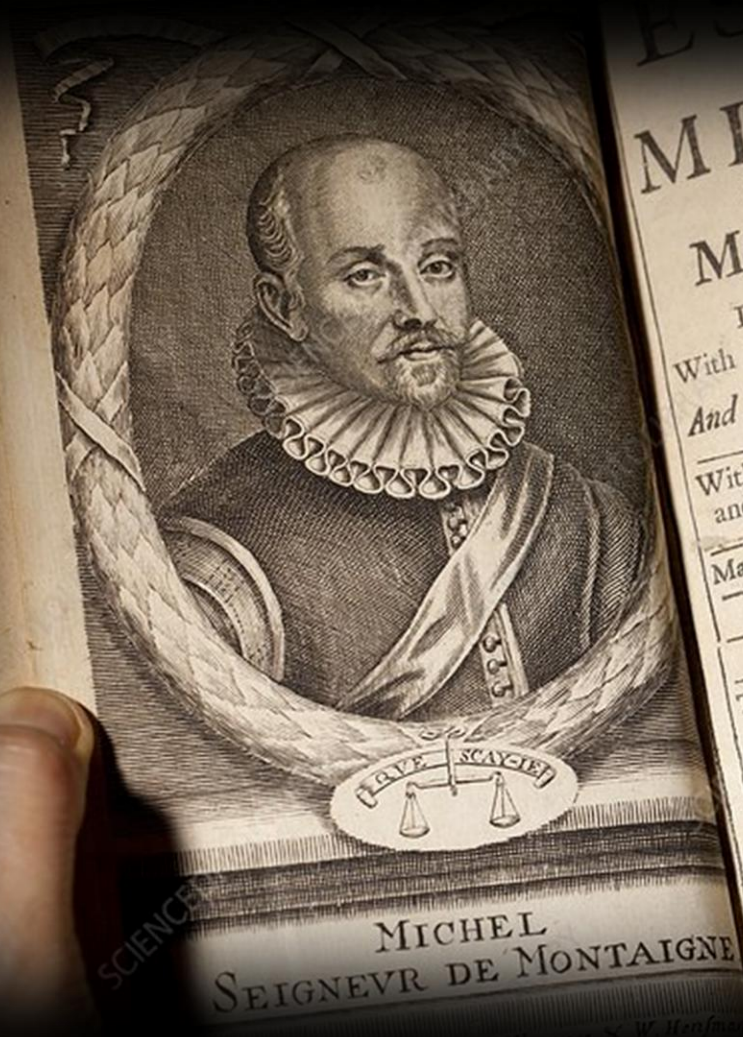
LONDON
Printed by Isaac Iaggard, and Ed. Blount. 1623.

...η ιστορία του μάγου Πρόσπερο, που ζει εξόριστος σε ένα νησί με την κόρη του Μιράντα. Μέσω μαγείας προκαλεί μια καταιγίδα για να φέρει στο νησί τους εχθρούς του και να αποκαταστήσει τη δικαιοσύνη. Τελικά επιλέγει τη συγχώρεση αντί της εκδίκησης, οδηγώντας τα πράγματα σε συμφιλίωση και αποκατάσταση της τάξης...

Πηγή έμπνευσης

Des Canibales, Michel de Montaigne

ESSEYS
OF
MICHAEL
SEIGNEUR DE
MONTAIGNE.

IN THREE BOOKS.
With Marginal Notes and Quotations,
And an Account of the Author's Life.

With a short Character of the Author
and Translator, by a Person of Honour.

Made English by **CHARLES COTTON, Esq;**
— Viresque acquirit cundo. Virg. lib. 4. Æn.

The First Volume.

The Third Edition, with the Addition of a
Compleat Table to each Volume, and a full
defence of the Author.

LONDON,

Printed for M. Gillyflower and W. Hensman in West-
minster-Hall, and R. Wellington in St. Paul's Church
Yard, and H. Hindmarsh in Corn-hill. 1700.

...ένας μάλλον βιαστικός τίτλος

...θέμα και πάλι η εξουσία

...μια εντελώς «πειραματική» κωμωδία

...ένα έργο μάλλον χωρίς πλοκή

...μια πορεία προς τη συγχώρεση

...μια αυτοπροσωπογραφία

«...ένας αγχωμένος, εξαντλημένος ηθοποιός-
παραγωγός που καταδιάζει τους
τεμπέληδες ηθοποιούς του, παινεύει τους πιο
ικανούς, χρησιμοποιώντας γλώσσα
επαίοντος, σκαρφίζεται αγγαρείες για τους
οκνηρούς, έχοντας νεύρα τεντωμένα, όντας
έτοιμος ν' αντιμετωπίσει οποιαδήποτε κρίση
– κι ωστόσο έτοιμος να αποσυρθεί
γαλήνιος...»

Northrope Frye

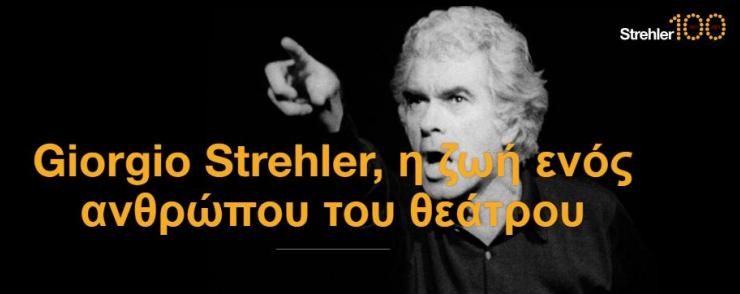
...ένα παρόδοξο μπεκετικό δίδυμο

3. Σκηνοθέτης / Παράσταση

- 14/8/1921 Γεννιέται στην Τεργέστη
- 1928 Μετακομίζει με τη μητέρα του στο Μιλάνο
- 1940 Αποφοίτησε από την Accademia dei Filodrammatici
- 1943 Σκηνοθετικό ντεμπούτο – 3 μονόπρακτα του Πιραντέλο
- 1944 Γενεύη – Ίδρυσε την **Compagnie des Masques (Georges Firmy)**
- 1947 Επιστρέφει στο Μιλάνο
Παίζει στο *La traviata* του Giuseppe Verdi στο Teatro alla Scala
Παίζει τον Alioša στο *The Hotel of the Poor* του Maksim Gorky
Γράφει το *Romanzo di Arlecchino*
Ίδρυση του Piccolo Teatro σε συνεργασία με τον Paolo Grassi
Διεθνής αναγνώριση
- 1948–63 **Ανεβάζει** Shakespeare, Čechov, Goldoni, Ibsen, Büchner, T. Williams, Camus, Pirandello
Τελειοποιεί τον **στυλιστικό** του **κώδικα** που **εστιάζει στον άνθρωπο** ως άτομο και κοινωνικό ον
Συναντά τον **Μπρεχτ** - όραμά του: η αναζωογόνηση του διδακτικού/πολιτικού επικού θεάτρου με τη ζεστασιά ενός βαθιά ανθρώπινου θεάτρου
- 1964 **Εγκαινιάζει το Teatro Lirico**
- 1968 **Εγκαταλείπει** τον Grassi και το **Piccolo** και ιδρύει νέα ομάδα, το **Teatro e Azione**
- 1972 Ο **Grassi** αναλαμβάνει τη **διεύθυνση του Teatro alla Scala** και ο **Strehler** επιστρέφει στο **Piccolo**
Συστήνει στο ιταλικό κοινό νέους συγγραφείς όπως Genet, Beckett, Lessing, Strindberg κλπ
- 1983 **Διορίζεται καλλιτεχνικός δ/ντής του Théâtre de l'Europe στο Παρίσι - διεθνείς συμπαραγωγές**
- 1986 Εγκαινιάζει την πειραματική σκηνή **Teatro Studio** και τη **Δραματική Σχολή** του **Piccolo**
- 1987 **Με τον Jack Lang δημιουργεί τη Union des Teatres de l'Europe (UTE)**
- 1997 Εγκαινιάζει τις νέες εγκατα/σεις του **Piccolo Teatro** - διαθέτει χώρους για όλες τις μορφές Τέχνης
- 25/12/97 Ο Πρόσπερο του μεταπολεμικού ευρωπαϊκού θεάτρου σπάει για πάντα το μαγικό ραβδί του, ένα μήνα πριν την εμβληματική παράσταση της όπερας Έτσι κάνουν όλες του Mozart

Giorgio Strehler, η ζωή ενός ανθρώπου του θεάτρου

Η προσφορά του

Σε όλη του τη ζωή εργάστηκε:

- ❖ για τον «εξευρωπαϊσμό» του ιταλικού θεάτρου
 - Σύστησε στο ιταλικό κοινό το παγκόσμιο θέατρο σκηνοθετώντας έργα διεθνούς αναγνώρισης (O’Neil, Zola, Gorky, Claudel, Shelley κλπ)
- ❖ υπέρ της καθιέρωσης του σκηνοθέτη ως πολύτιμου συντελεστή της θεατρικής παραγωγής
- ❖ για τη δημιουργία ενός θεάτρου προσβάσιμου & με ευρωπαϊκή ταυτότητα
 - Ίδρυσε το **Piccolo Teatro** ως ένα «Θέατρο Τέχνης για όλους», χρηματοδοτούμενο από το κράτος -στα πρότυπα του γαλλικού Théâtre National Populaire του Jean Vilar- το οποίο θα επιτελούσε ένα είδος «δημόσιας υπηρεσίας», όχι προς την πνευματική ελίτ, αλλά προς όλους
 - ‘87-’95: Odéon – Piccolo – Centro Dramático – Maly Teatr – Berliner Ensemble, Royal Shakespeare Company – London’s Royal National Theatre δημιουργούν τη **Union des Teatres de l’Europe**, έναν οργανισμό για την προώθηση ενός ευρωπαϊκού «Θεάτρου Τέχνης»

Η ευρωπαϊκή κληρονομιά

Διασύνδεση του ευρωπαϊκού θεατρικού κυκλώματος μέσω της πρακτικής των **συμπαγωγών και των διεθνών φεστιβάλ.**

- Η ίδρυση της **Union des Teatres de l'Europe** σήμανε τη χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση πολιτιστικών δραστηριοτήτων
- Ο αριθμός των **διευρωπαϊκών συμπράξεων** αυξήθηκε εκθετικά και αυτό το κλίμα συνέβαλε στη δημιουργία **πανευρωπαϊκών θεατρικών «προϊόντων» διεθνούς αισθητικής, αναγνωρίσιμης και προπάντων προσβάσιμης.**
- Καλλιτέχνες όπως ο Jan Fabre, ο Romeo Castellucci, οι Rimini Protokoll και πολλοί άλλοι, ταξιδεύουν εσωτερικά στην Ευρώπη για να εμφανιστούν σχεδόν σε όλους τους μεγάλους χώρους και φεστιβάλ, και διηπειρωτικά ως **ευρωπαϊκά εξαγωγικά προϊόντα.**

Ο συμβολικός ρεαλισμός του Strehler

- ❖ Το σκηνοθετικό του **στυλ** βασίστηκε:
 - στην **υπεροχή του κειμένου** και
 - τη λειτουργία του **σκηνοθέτη ως ερμηνευτή του έργου**
- ❖ Τα σκηνοθετικά του εγχειρήματα ήταν **αποτέλεσμα**:
 - **προσεκτικών αναγνώσεων** και
 - **παρατεταμένης δουλειάς συνόλου**,
βασίζονταν δε,
 - σε **αυστηρή εκπαίδευση** των ηθοποιών και
 - σε ένα -συνήθως- **απλό και αφαιρετικό σκηνικό**

Στο δοκίμιο του με τίτλο *I miei maestri* αναγνωρίζει τους **Cooper**, **Jouvet** και **Brecht** ως τους κρίσιμους επαγγελματίες που επηρέασαν την καλλιτεχνική του δράση:

Jouvet: το θέατρο είναι ένα επάγγελμα που πρέπει να ασκείς καθημερινά για να γίνεσαι **όλο και καλύτερος** σε αυτό

Brecht: το θέατρο είναι «**ανθρώπινη**» **τέχνη**, που δεν αποσυνδέεται ποτέ από το ιστορικό, πολιτικό και κοινωνικό της πλαίσιο και πρέπει να «**βοηθά τους θεατές να **κινητοποιούνται** για να κάνουν τον κόσμο καλύτερο**»

Città di Firenze
Ente Autonomo del Teatro Comunale

XI MAGGIO MUSICALE FIORENTINO
GIARDINO DI BOBOLI
VASCA DEI CIGNI

SABATO 5 DOMENICA 6 (in abbonamento) LUNEDI 7
(fuori abbonamento) GIUGNO 1948 AD ORE 21.20

La Tempesta

Cantata in 3 atti di CUCIILMO SPARAFIARI (Musica italiana di SALVATORE QUASIMODO)
Fonogrammi di Longoni

Alonso, re di Napoli Salvandro, suo fratello Prospero, Principe di Milano Antonio, suo fratello, compare del duca di Milano Ferdinando, figlio del re di Napoli Giacchino, fratello e amico di Prospero Alonso, quando era in esilio Ciliciano, schiavo spagnolo e diotima	Mario FELICIANI Nino MANFREDI Carlo PIOTTO Gino SANTUCCIO Giuseppe DE LUCCO Eduardo TONELLO Giovanni IOTTI Maurizio MORETTI	Trinculo, buffone Sobriolo, commedia Il marinaio Il marinaio Monsieur, figlio di Prospero Antonio, quando era in esilio Lelio, Corio, Nardo, Montano, spiriti Monsieur	Vincenzo CAPRIOLI Anna BATTISTELLA Carlo D'AMORE Enzo GAIPA Luca RIGGI LIL BRIGNONE
---	--	---	--

Regia di **GIORGIO STREHLER**
Direttore dell'Abbonamento Scenico **PIERO CALITERNA**
Compositore di **ETTORE GRACIS**

Sopra **RENATA BROGLIO**, **NORA D. ROSA**
Dramma dell'opera **GIANNI RAYTO**
Cantata **ROMA LUPI**

Messa di **PIERINO CARPI** in versi di **DOMENICO SCARLATI**
Compositore di **ETTORE GRACIS**

Orchestra e Coro del Maggio Musicale Fiorentino
Capo del coro **GIANNI DEL TESTA**
Basso **GIANNI DEL TESTA**
Coro **PIERO PAOLO PIGNATI, Ugo BIANCHI**
Cantante **ROBERTO MONTANO**
Cantante **GIORGIO BIANCHI**

FRIZZI
Servizi A. B. C. numero 1. 2200 - Servizi D. E. numero 1. 950
TAGLIANDO DI ABBONAMENTO "LA TEMPESTA",
allo Biglietteria del Teatro al Movimento Forestieri e all'Universitarismo
Via Vercellina, 10 - Tel. 4016 - Via dell'Orto, 10 - Tel. 4016
Cassa di Risparmio di Firenze - Tel. 4016 - Tel. 4016
Cassa di Risparmio di Firenze - Tel. 4016 - Tel. 4016

La Tempesta

William Shakespeare

1948 Giardino di Boboli
1978 Piccolo Teatro di Milano

Η τρικυμία
1948

Η υπαίθρια σκηνή της
Τρικυμίας του '48

Ο Strehler θυμάται...

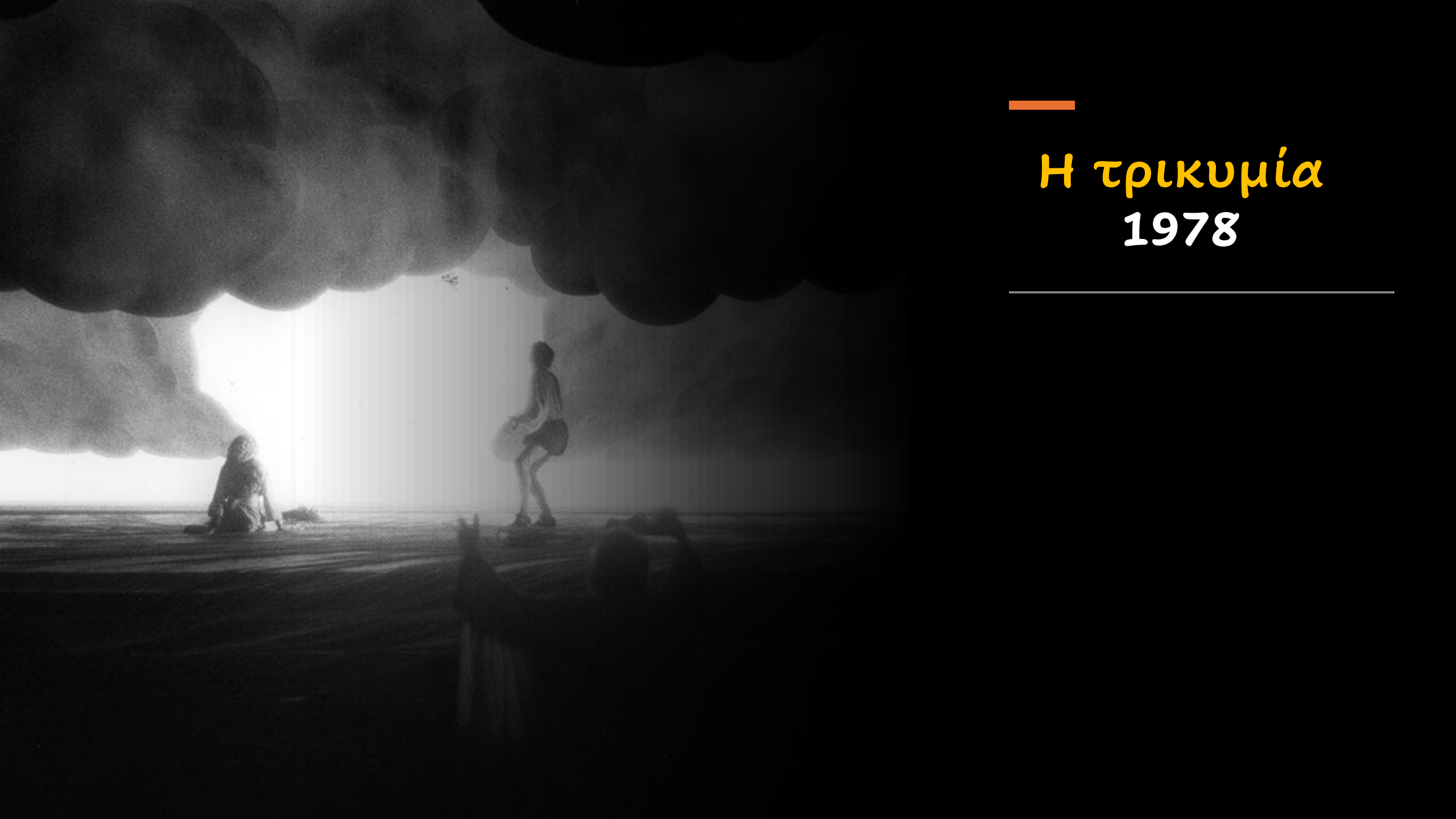
- ❖ Το νησί του Πρόσπερο ήταν πραγματικά ένα νησί, στο κέντρο της Λίμνης των Κύκνων στους Κήπους Boboli
- ❖ Ο θίασος και η παραγωγή στεγάστηκε σε σκηνές
- ❖ Οι πρόβες συχνά διακόπτονταν από βατράχια
- ❖ Κάναμε πρόβες σε αυτό το μαγικό μέρος, ένα καλοκαίρι που ήταν ανήλιαγο και συχνά κρύο
- ❖ Ο χρόνος των προβών περιορίστηκε δραματικά λόγω της συνεχούς βροχόπτωσης

- ❖ Θυμάμαι την Μπατιστέλα να κάνει πρόβες ως Τρινκούλο με ένα αδιάβροχο και ένα παράξενο σκουφάκι ψαρά, και τον Μορέτι ως Καλιμπάν με μια φόρμα με χίλιες πετσέτες τυλιγμένες γύρω του...

...και εξομολογείται ότι

η παράσταση ήταν μια υπέροχη και απαραίτητη «απερισκεψία νεότητας»

Η τρικυμία 1978

Ο Strehler θυμάται...

- ❖ Ήταν μια «μαγική» παράσταση, αλλά πραγματικά θεατρική, φτιαγμένη από απροκάλυπτα «σκηνικά κόλπα», σαν σε ένα υπέροχα ταπεινό, παιδικό θέατρο
- ❖ Δεν ξέρω αν το απόλυτο ανθρώπινο μήνυμα της Τρικυμίας μπορεί να αντιπροσωπεύει κάτι απαραίτητο στη σημερινή τρομερή απόσπαση της προσοχής, που η κοινότητα βομβαρδίζεται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και τη σύγχυση των γλωσσών...

[...] αργότερα συνειδητοποιήσαμε ότι η ανθρώπινη κοινότητα ήθελε να συγκεντρωθεί γύρω από τα σπουδαία λόγια που γράφτηκαν από έναν σπουδαίο άνθρωπο και ποιητή που - αιώνες αργότερα- μπορούσε ακόμα να μιλήσει «άμεσα» στον σύγχρονο κόσμο μας.

4. Κώδικας υποκριτικής

ΥΠΟΚΡΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

- Επαναστατικός συνδυασμός ευρωπαϊκού ορθολογισμού και λαϊκής θεατρικής παράδοσης.
- Οι ερμηνείες απομακρύνονται από τον ρεαλισμό και μετατρέπονται σε μορφές εικαστικής εγκατάστασης.
- Οι ηθοποιοί δεν ξεκινούν από την ψυχολογία, δεν βασίζονται στο συναίσθημα.
- Έμφαση στη μορφή και την κίνηση. Εξαιρετικά πειθαρχημένη σωματική ερμηνεία και φωνητική ακρίβεια
- Ο Άριελ -performer. Η εναέρια ερμηνεία της Giulia Lazzarini .
- Gestus. Οι κινήσεις έχουν κοινωνικό ή πολιτικό νόημα.
- Η χρήση του θεάτρου Μάσκας χωρίς Μάσκα. Τα σώματα μετατρέπονται σε γλυπτά εν κινήσει.

ΚΥΡΙΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΕΠΙΠΡΟΩΝ

1. Bertolt Brecht και η "Αποστασιοποίηση"
2. Commedia dell'Arte
3. Antonin Artaud και το θέατρο της Σκληρότητας
4. Jacques Copeau και το Γυμνό σώμα
5. Η αισθητική του Meyerhold (Βιομηχανική)

Ο ΗΘΟΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΕΙ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΜΕ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

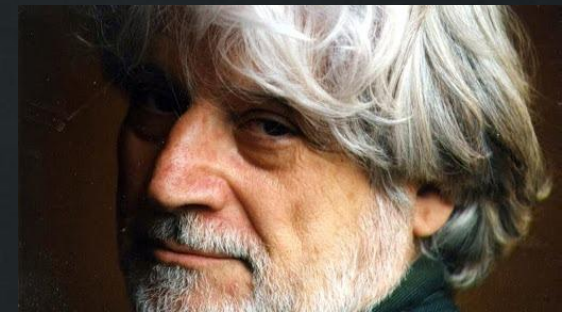
Παίρνοντας την πολιτική σκέψη του Μπρεχτ, τη σωματικότητα της *Commedia dell'Arte* και την τελετουργικότητα του Artaud ο Strehler δημιούργησε έναν ηθοποιό που είναι ταυτόχρονα σκεπτόμενο ον, ακροβάτης και ποιητής.

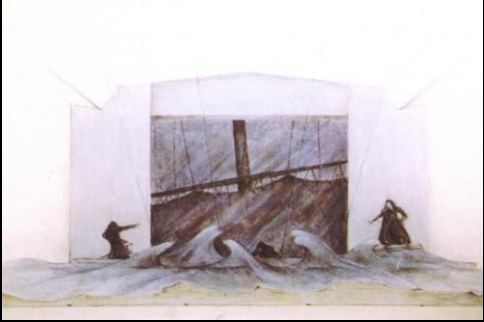
5. Σκηνογραφία – Ενδυματολογία

Luciano Damiani

Το έργο του Σαίξπηρ έχει δύο βασικούς χώρους: Το πλοίο που δέχεται την θαλασσοταραχή και το νησί. Ο Στρέλερ αντιμετωπίζει με συνέπεια και τις δύο χωρικές περιοχές. Βασίζεται στην αφαίρεση και την απλότητα των σκηνικών στοιχείων. Υφάσματα, σχοινιά και ξύλα - απλές επιφάνειες - ορίζουν τους χώρους. Στο μεν καράβι, ένα κάθετο στοιχείο συμβολίζει ένα κατάρτι και διαχωρίζει τον πρώτο χώρο από τον δεύτερο και η φουρτουνιασμένη θάλασσα που οδηγεί στο ναυάγιο ορίζεται με μπλε υφάσματα που κινούνται από ηθοποιούς έτσι ώστε να διατηρείται η συνέπεια της σκηνοθετικής υπόστασης του Πρόσπερο: Ο πρωταγωνιστής είναι και ο οδηγός μίας παράστασης θεάτρου εν Θεάτρω.

Luciano Damiani

Η νηνεμία έρχεται και εμφανίζεται το νησί υπόλευκων αποχρώσεων. Μια μόνο επιφάνεια ορίζει ένα νησί, όπως ακριβώς υπάρχει ένα νησί στο υποσυνείδητό μας, ένα συμβολικό νησί, χωρίς εξάρσεις όπου στο προσκήνιο υπάρχουν κάποιες διαχωριστικές νησίδες από την πλατεία για να τονίσουν συμβολικά την απομόνωση του χώρου δράσης (ένα νησί) από τον πολιτισμό – από τους υπόλοιπους ανθρώπους – το κοινό. Ένα νησί όμως στο στερεοτυπικό – συμβολικό υποσυνείδητό μας έχει και μία σχεδιαστική ιδέα. Είναι κάτι...χαμηλό με πολύ ουρανό.

Είναι μία επιφάνεια που έχει κάποια εξογκώματα και μαζί με τη θάλασσα συγκροτούν μια ισόγεια δομή χωρίς μεγάλες εξάρσεις. Αυτά τα εξογκώματα που υπάρχουν σε διάφορα σημεία του νησιού, ο σκηνογράφος τα εμφανίζει σηκώνοντας στα μάτια του κοινού τις δύο πίσω γωνίες του κεντρικού επιπέδου σε διαφορετικές στιγμές της παράστασης, αλλάζοντας την αρχιτεκτονική του κεντρικού χώρου, δίνοντας την αίσθηση ότι βρισκόμαστε σε άλλο σημείο αυτού του χαμηλού νησιού.

Ένα ακόμα στοιχείο που υποδηλώνει ένα νησί είναι η κυκλικότητα μιας αμμουδεράς επιφάνειας στο κέντρο του παραλληλόγραμμου επιπέδου – σκηνικού το οποίο όταν αναταράσσεται από τους ηθοποιούς προσφέρει μία επιπλέον αίσθηση της υλικότητας ενός τέτοιου τόπου.

Ο σκηνοθέτης, δε διστάζει να αφήσει τους σκηνογραφικούς μηχανισμούς σε δημόσια θέα, τονίζοντας την πρόθεσή του να μας θυμίζει τη σχέση της ιστορίας που παρακολουθούμε με το θέατρο. Μας φωνάζει ότι βλέπουμε μια παράσταση που έχει μηχανισμούς, έχει σκηνοθέτες, έχει υλικά που δεν είναι τα πραγματικά αλλά είναι αληθινά γιατί εμπεριέχουν τις αληθινές ιδέες – τα σύμβολά τους.

Στα κοστούμια, διατηρείται η συνέπεια της σκηνοθετικής ιδέας: Ένας κόσμος αφαιρετικός, χωρίς ακριβή χωρική και χρονική υπόσταση, στο λευκό και το μαύρο, με την διακριτική ανατροπή ενός κόκκινου βασιλικού στοιχείου, ένα ξένο ανάμεσα στα ξένα. Υπάρχει και ένας διαχωρισμός, πάλι με στερεοτυπικές διαθέσεις ανάμεσα στο καλό – αγνό λευκό και το κακό – μαύρο, η έννοια των αγγέλων – Άριελ και των Δαιμόνων – Κάλιμπαν. Η ενδυματολογική πρόταση έχει και διακριτικές αναφορές στην *Commedia Dell' Arte* (Πιερότος)

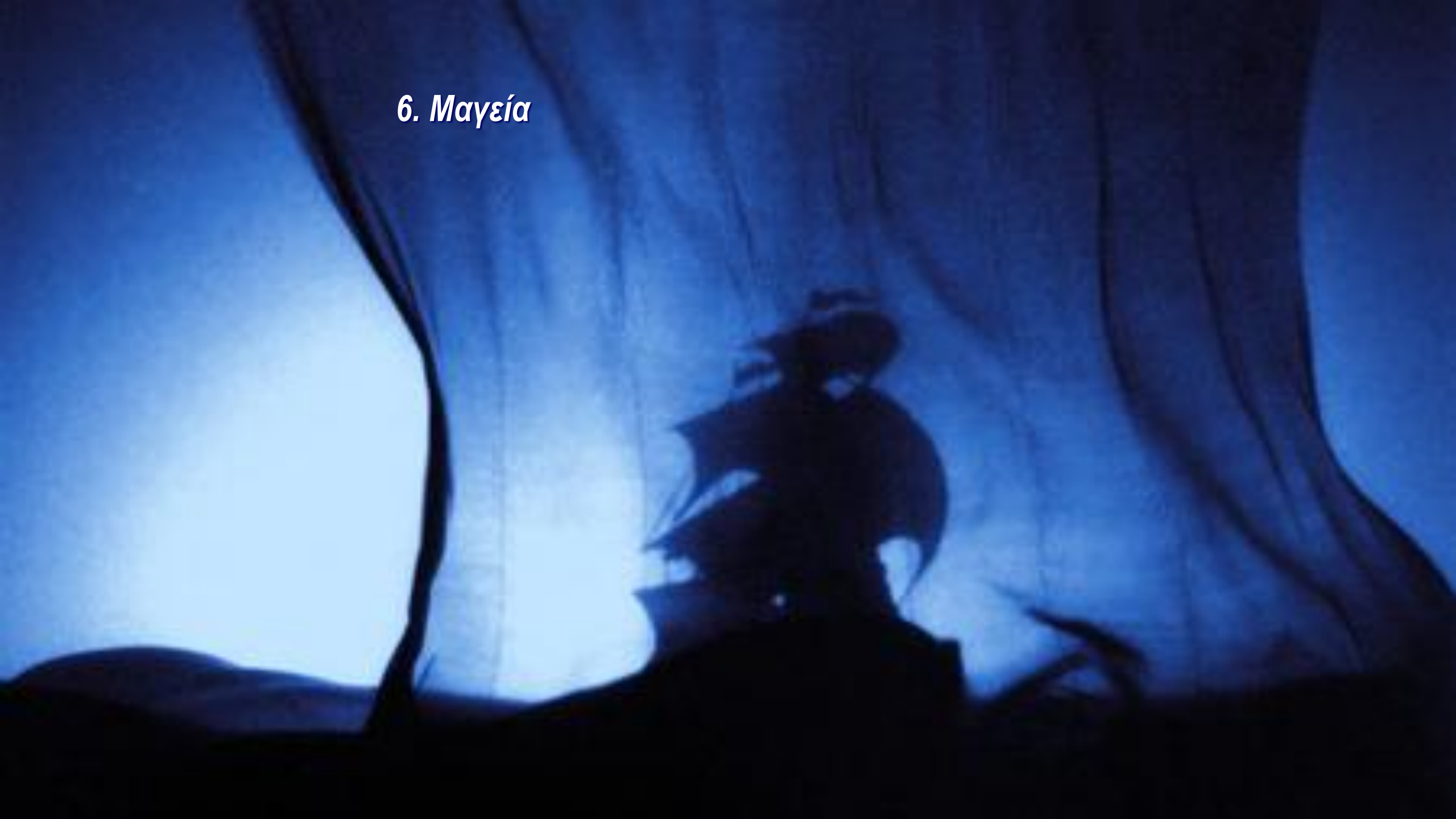
Το τελικό εικαστικό αποτέλεσμα, με τη βοήθεια των φωτισμών (Alberto Savi) δημιουργεί την ονειρική αίσθηση ενός αχνού σκίτσου, έναν επιτυχημένο γάμο πραγματικότητας και ψευδαίσθησης, χωρίς να αποτελεί απλώς ένα φόντο της δράσης.

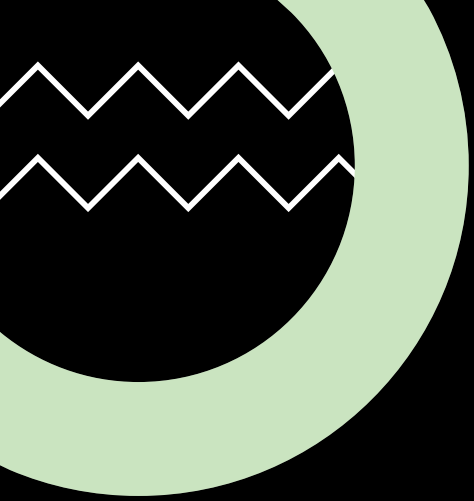

Στο φινάλε, ο Πρόσπερο με το σπάσιμο ενός σκηνικού αντικειμένου, δίνει το έναυσμα για την υπενθύμιση της εφήμερης υπόστασης του θεάτρου. Το σκηνικό γκρεμίζεται και ο ήρωας έρχεται στο προσκήνιο αμέσως μετά το θάνατο της μαγείας για τον επίλογο.

6. Μαγεία

Μια «μαγική» παράσταση σχεδιασμένη πάνω σε μια ταπεινή θεατρική πραγματικότητα. Απτή.

Μια γυμνή σκηνή, πλαισιωμένη από μαγικά, ποιητικά στοιχεία που εκτυλίσσονται μπροστά στους θεατές.

Να τους χωρίζουν μόνο λεπτοί, διαφανείς τοίχοι από ριζόχαρτο, σαν μεγάλοι χαρταετοί που στηρίζονται σε ένα επιδέξια κατασκευασμένο πλαίσιο από καλάμια.

Ανοίγματα στο πίσω μέρος και στα πλάγια.

Πόρτες κομμένες από χαρτί με κλειδαριές «κομοδίνου».

Δύο ή τρεις καταπακτές που ανοίγουν εύκολα ή δύσκολα, με θόρυβο ή χωρίς. Έπειτα κλείνουν, αφήνοντας την ξύλινη πόρτα να πέσει. Ο θόρυβος αντηχεί στο κενό και η σκόνη ανεβαίνει σαν ρουφηξιά.

Κάμποσες ξύλινες σκάλες σε διάφορα ύψη, μετακινούνται με ξύλινους τροχούς. (Πρόσπερο – Άριελ - Καλιμπάν)

Ένα κομμάτι εξωτικής βλάστησης, μια κινούμενη θάλασσα, αργή και θυελλώδης, ορατή και αόρατη, ίσως διαφανής. Άμμος που σκορπίζεται όπου απαιτείται.

Ξύλινοι κουβάδες για τα χαρτιά και τα κομψοειδή από αλουμινόχαρτο, για τον αφρό της θάλασσας που πιτσιλίζει ανάμεσα στα κύματα.

Η κούνια και οι πέτρινες μπάλες κυλούν στη σκηνή για να αντιχήσουν οι βροντές.

Ένα φλάουτο, δύο τύμπανα και ένα μπάσο, μια κιθάρα, μια βιόλα, κουδούνια, σείστρα, μια παιδική τρομπέτα, κάποια λίγα κουδούνια στο λευκό πέπλο του Άριελ.

Μαζί με τις ανθρώπινες φωνές για μουσική.

Καπνός, πυρσοί, χρωματιστά πέπλα, χάρτινη σφαίρα για φεγγάρι. Δυο σύννεφα που ανεβοκατεβαίνουν.

Έλξεις.

Δίοδοι από όλες τις κατευθύνσεις.

Τίποτα άλλο.

Σταθερό φως, καθαρό τη μέρα, αμυδρό τη νύχτα.

Ένα ακατοίκητο νησί, το άδειο
θέατρο.

Αμέτρητα μαγικά που
ενεργοποιούνται ή μένουν ανενεργά
από τους ηθοποιούς, τους ήχους και
τις φωνές, τις παύσεις.

Το μυστήριο και η μαγεία είναι
χειροποίητα πάνω στη βεβιασμένη ή
καθαγιασμένη σκηνή.

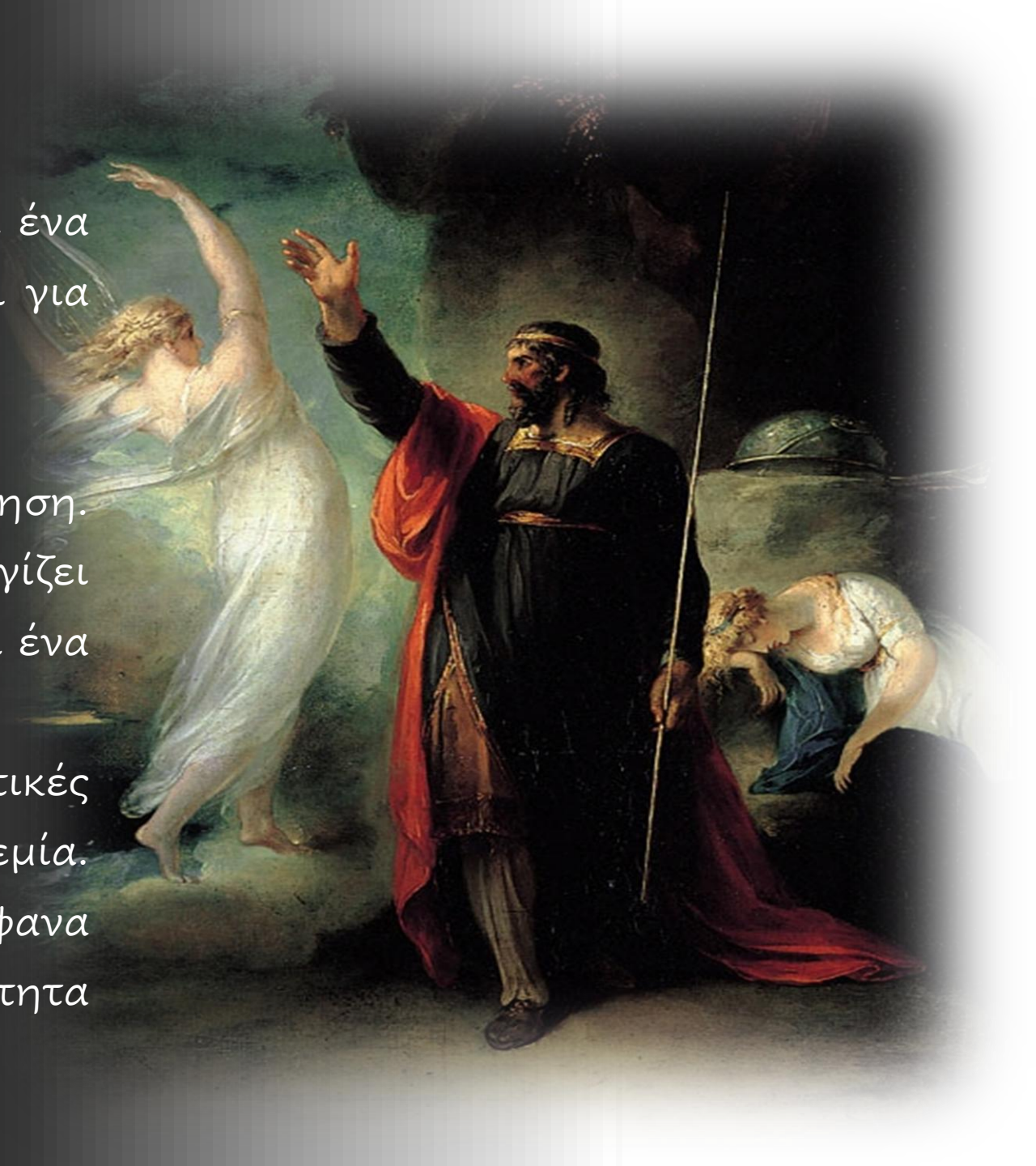
Γίνονται έτσι, τόπος πραγματικής
ζωής.

Η μαγεία στην τρικυμία του Στρέλερ δεν είναι ένα τεχνικό υπερθέαμα με στόχο να εντυπωσιάσει για να αποδώσει το έργο του Σαίξπηρ.

Ούτε λειτουργεί ως ρεαλιστική ψευδαίσθηση. Είναι ποιητική, ανθρώπινη και εύθραυστη. Αγγίζει μνήμες, όνειρα, συναισθήματα και γίνεται έτσι ένα βίωμα.

Ο Στρέλερ γεμίζει μαγεία με τις συναισθηματικές εναλλαγές από το χάος μέχρι την απόλυτη ηρεμία. Οι σκιές, τα κινούμενα σαν αέρινα σχεδόν διάφανα σώματα, οι παύσεις συμπληρώνουν με λιτότητα και συμβολισμό τη μαγεία.

Η μαγεία δεν είναι ένα «κρυφό» τέχνασμα. Είναι ένα θεατρικό θαύμα ενός συνόλου, όπου μπροστά στα μάτια του θεατή, τα ανθρώπινα σώματα των ηθοποιών γίνονται άνεμος, φως, πνεύμα, κύμα. Τίποτα δεν αποκρύπτεται. Το θέατρο του Στρέλερ μεταμορφώνει το ορατό σε μαγικό.

Πηγή: www.giorgiostrehler.it

7. Πρόσληψη Κριτικής

Εναρκτήρια Σκηνή

- Εστίαση της κριτικής στην εναρκτήρια σκηνή → υπερβαίνει τις δυνατότητες του κινηματογράφου.
- «Τεχνικός» μηχανισμός της σκηνής → ποιητική εικόνα & σωματική εμπειρία θεατή.
- Giancarlo Vigorelli → «4 γκολ στη σειρά»
- Benedict Nightingale → ανατροπή του «a tempest in a teapot»

Ώριμη & Συνθετική Προσέγγιση

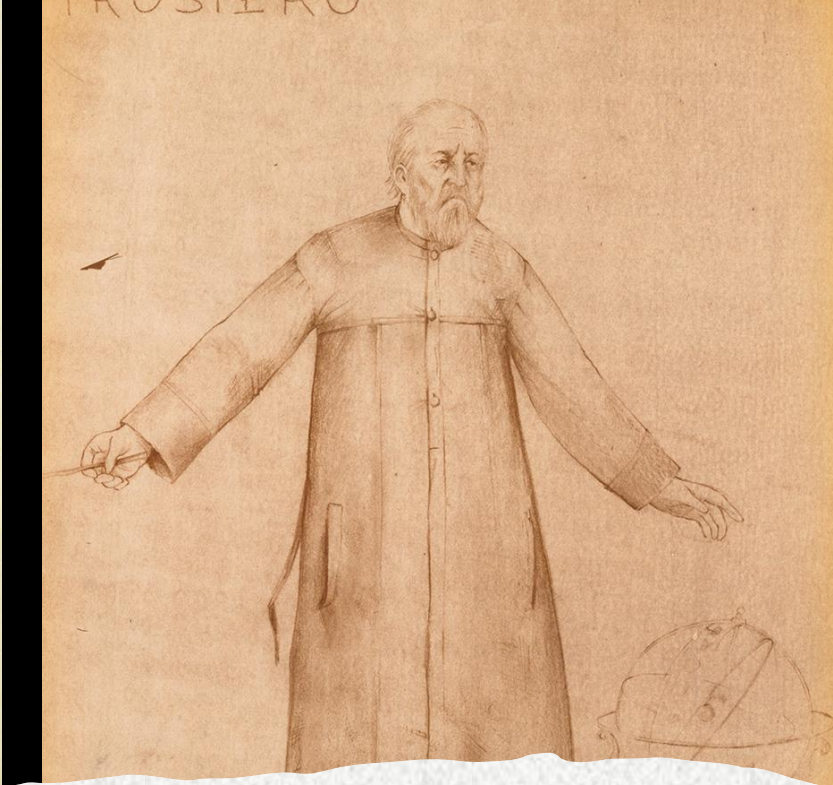
- Δεν πρόκειται για απλή επίδειξη δεξιοτεχνίας
→ ώριμη, συνθετική προσέγγιση σε σχέση με την παράσταση του 1948 (Boboli)
- Ιταλική Σκηνική Ταυτότητα → *Commedia dell' Arte* (Στέφανο & Τρίνκουλο)

Άριελ

- Sirro Ferrone → Ορατό Σύρμα
= Εξάρτηση από το Μάγο
- Domenico Rea → «αράχνη
κρεμασμένη από το νήμα της»
- Pierre Marcabru →
μαριονέτα/απόκοσμη
κινησιολογία/αναίρεση
βαρύτητας

Παραλληλισμός Πρόσπερο/Shakespeare/Strehler

- Πρόσπερο = Μορφή του Δημιουργού που ελέγχει τη σκηνική πραγματικότητα
- Η Σκηνοθεσία ενισχύει αυτή τη διάσταση, δημιουργώντας την τριπλή ταύτιση
- Siro Ferrone → Αποδίδει αυτοαναφορικότητα και αυταρέσκεια στον Strehler
- Ο Strehler στις σημειώσεις του τονίζει την ταπεινότητα και την αδυναμία του απέναντι στο μέγεθος του έργου

Φινάλε

- Η κατάρρευση του σκηνικού μηχανισμού προκαλεί εντύπωση
- Εγκατάλειψη Μαγείας από τον Πρόσπερο/Διάλυση θεατρικής κατασκευής μπροστά στους θεατές
- Μεταθεατρική Χειρονομία → Υπενθυμίζει την Εφήμερη φύση του θεάτρου

Αποτίμηση

- Τεχνική Αρτιότητα
- Ποιητική Δύναμη
- Ουσιαστικός στοχαμός πάνω στη φύση του θεάτρου, «κατά την πρόθεση του Shakespeare» (Rea)
- Εμπειρία που αγγίζει τον θεατή «στην ψυχή»

Πηγές Κριτικών

Από το Ψηφιακό Αρχείο Giorgio Strehler (giorgiostrehler.it):

- Giancarlo Vigorelli – "Come se Strehler avesse segnato quattro gol di fila" (Il Giorno, 30/06/1978).
- Domenico Rea – "Una magica Tempesta" (Il Mattino, 30/06/1978).
- Siro Ferrone – "La summa del teatro strehleriano" (l'Unità, 20/03/1979).
- Pierre Marcabru – "Giorgio Strehler, qui, parla all'anima" (Le Figaro, 07/11/1983).
- Benedict Nightingale – "Il più impressionante inizio mai visto in teatro" (The New York Post, 05/08/1984).

Λοιπές Πηγές:

- Giorgio Strehler – *Inscenare Shakespeare*, Bulzoni Editore (Σημειώσεις και κείμενο εργασίας του σκηνοθέτη).
- Italo Moscati – "La Tempesta di Shakespeare portata in scena da Strehler" (zeropositivo.eu).
- Marion D. Perret – Κριτική ανάλυση στο Shakespeare Bulletin (Vol. 2, No. 11, 1984).
- John Francis Lane – "Shakespeare in Italy", Shakespeare Quarterly (Vol. 30, No. 2, 1979).
- Gian Giacomo Colli – "The Impossible Tempest: Giorgio Strehler or the Director as Interpreter" (Διδακτορική διατριβή, University of Toronto, 2009)

ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΑΝΕΒΑΣΜΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΤΟΜΗ
ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΣ

- ΑΠΟΜΥΘΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΜΑΓΕΙΑΣ-ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ (ΜΕΤΑΘΕΑΤΡΟ)
- Η ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΚΗΝΙΚΟΥ ΩΣ ΖΩΝΤΑΝΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ
- Η ΑΦΑΙΡΕΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ
- Η ΣΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ (ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΕ ΜΟΡΦΗ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ)
- ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ (ΑΠΟΣΥΜΒΟΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΠΕΡΟ ΚΑΙ ΑΝΤΙ-ΑΠΟΙΚΕΙΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ)
- Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ (COMMEDIA DELL' ARTE, ΜΠΡΕΧΤΙΚΗ ΑΠΟΣΤΑΣΙΟΠΟΙΗΣΗ, ΙΤΑΛΙΚΗ ΟΠΕΡΑ)

Αμανατίδου Ειρήνη

Ζώτου Μπέττυ

Ιακωβίδου Ιωάννα

Κοέν Αλέξανδρος

Κουτσάκη Ειρήνη

Νικολάου Βίκυ

Νεγρίν Ντέιβιντ

Ευχαριστούμε!